

ДО:
Членовете на Комисията по
земеделието и храните

Становище

Подател: Сдружение „Балканка“, ЕИК 176566443, гр. София, ул.Александър Малинов №87

Чрез своя представител: **Иван Георгиев Пандъков**

Адрес за кореспонденция: **гр. София, ул.Александър Малинов №87,**
тел.0885 848 072, ivanpandakov@gmail.com

Относно: Разглеждане на ЗИД на Закона за рибарството и аквакултурите(ЗРА) със сигнатура 002-01-70 от дата 07.12.2020г.

Уважаеми дами и господа,

Като сдружение подадо част от предварителните становища с призови за стартиране на процедура за изменение и допълнение на Закона за рибарство и аквакултури, първо искаме да споделим, че приветстваме и подкрепяме усилията на ИАРА и МЗХГ да благоприятстват условията за развитие на любителския риболов и най-вече опазването на природата и рибното богатство в българските водоеми и реки.

Като сдружение съставено от една страна основно от риболовци, но и от учени и природозащитници, но като цяло от хора милеещи за водоемите на България, всички ние сме силно заинтересовани ЗРА да бъде актуализиран така, че да постига основните си регулационни функции, а именно – опазване на рибното богатство на България, като се съвместят и част от политиките, препращащи и към други действащи закони.

От стартирането на процедурата по ЗИД на ЗРА, Сдружение „Балканка“ подаде 4 официални становища, като взе активно участие, както в предварителните консултации, така и по време на двете обществени обсъждания, проведени по отношение на качения ЗИД на ЗРА.

Общото виждане на сдружението по отношение на качения законопроект е, че с предложения текст се правят редица промени в положителна посока, като това е първото съществено изменение в закона от много години насам, за което сме благодарни на усилията положени от представителите на Министерството на земеделието, храните и горите. Радваме се, че най-после в Приложение 2 към чл.38 се предвиждат съществени изменения както по отношение на актуализацията на таксономичния състав на видовете, така и по отношение на минималните размери. Освен това в приложението за първи път, от както съществува, присъстват само местни видове риби и водни организми.

Все пак искаме да заострим вниманието Ви към един недостатък, който продължава да е заложен в предложеното законодателство – липсата донякъде на обвързаност с политики залегнати във водещите природозащитни закони, каквито са ЗБР и ЗВ. Ние го възприемаме като недостатък, може и да не сме прави, но искаме да подчертаем, че в тази си част, законът не претърпява съществени изменения, а нашите мотиви и предложения, които са приложени към представения ЗИД бяха отхвърлени. Мотивите от страна на МЗХГ за отхвърляне на нашите предложения са свързани с това, че основните компетенции по тези закони са на Министерството на околната среда и водите (МОСВ). По принцип подкрепяме разделението на компетенциите, защото така се избягва изпадането в ситуацията на „груповата безотговорност“ - „параграф 22“. Напълно сме съгласни, че политиката по опазване на защитените и местните видове се прокарва със ЗБР, чрез който се въвеждат и определени политики свързани с контрола по привнасянето на неместни видове в дивата флора и фауна. И компетентен по ЗБР е Министъра на околната среда и водите. Важно е да отбележим, че контролът по зарибителните мероприятия в цялата страна съгласно ЗРА се осъществява от Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури - ИАРА. Освен това контролът по риболова също е в компетенциите на структурите на МЗХГ, а не структурите на МОСВ. В същото време, с изключение на заповедта за забрана улова на есетрови риби, която се издава веднъж на 5 години, от МЗХГ не се провежда никаква политика в посока защитените видове риби(защото не са по презумции в компетенциите на ведомството). Освен това, инспекторите на ИАРА не са компетентни по ЗБР и самите те сме свидетели, че биват волно или не въввлечени в противозаконни действия, съгласувайки и участвайки в отделни зарибителни мероприятия, включително с неместни видове риби, или извършвайки контрол по риболова само по ЗРА, но не и по ЗБР. А какво да кажем за голяма част от риболовците, за които няма да се изкажа пресилено, че едва ли някога са отваряли ЗБР или че изобщо знаят за съществуването му, а това не ги оправдава. Само, че МОСВ няма структурни единици, които да контролират риболова и да следят за защитените видове. Или трябва при проверките на риболовците да се извършват съвместни акции между структурите на МОСВ и МЗХГ, или трябва част от компетенциите на МОСВ да се имплементират чрез ЗРА и в компетенциите на служителите на МЗХГ, за да не продължаваме със сегашното статукво, от което никой не печели. Трябва да е ясно, че всички дейности свързани с риболова и водоемите, т.е. с компоненти на околната среда, засягат и компетенциите на МОСВ. Това е една сериозна слабост на ЗРА, която трябва да бъде отстранена за бъдеще.

Без да изпадам в повече подробности от всички наши предложения, които са приложени към качения ЗИД на ЗРА и с които всички вие можете да се запознаете, по-долу ще маркирам няколко, с които искам да запозная комисията и които смятам, че са от изключителна важност за правилното прилагане и тълкуване на закона, а от друга страна и с цел опазване на рибното богатство на България.

Представям ги в утвърдения табличен вид (таблица 1), като наред с нашите предложения, са показани отговорите на МЗХГ, срещу които правим и нашия пояснителен коментар.

Таблица 1. Предложения от Сдружение Балканка за изменения в ЗИД на ЗРА №002-01-70

№	Предложение от Сдружение Балканка и мотиви	Отговор от МЗХГ по ЗИД на ЗРА от 27.10.2020г.	Коментар на Сдружение Балканка
1.	<p>Предложение към Чл. 24, ал. 3: Въвежда се нова т. 3, която определя норма за видовете включени в приложението на ЗБР и директивата за хабитатите:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Черна (Балканска) мряна (<i>Varbus retenui</i>) ➢ Струмска мряна (<i>Varbus strumicae</i>) ➢ Маришка мряна (<i>Varbus cycloleries</i>) ➢ Приморска мряна (<i>Varbus bergi</i>) ➢ Кротушки (род <i>Gobio</i> и род <i>Romanogobio</i>) ➢ Сабица (<i>Pelecus cultratus</i>) ➢ Високотел бибан (<i>Gymnocephalus baloni</i>) ➢ Ивнчест бибан (<i>Gymnocephalus schraetser</i>) <p>Мотиви: Ние не подкрепяме опазването чрез директни забрани, но е важно при регулиране улова на видовете, ЗРА да отразява природозащитните цели на цялото относимо законодателство. В тази връзка нормата от 3kg за тези сравнително дребни видове, дори при спазване на минимален размер ще е равно например на „една кофа“ рибки. Затова считаме, че е нужно да се определи отделна норма, в размер от 1,5 kg за посочените по-горе видове, която да се запише в т. 3 към чл. 24, ал. 3.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Мотиви:</p> <p>В предложението липсва конкретен размер на количеството, допустимо за задържане на посочените видове, както и научно обосновани мотиви за избора им. Следва да се има предвид, че част от изброените видове са включени в Приложение № 2 на ЗБР, други - в Приложение № 4, а видът високотел бибан (<i>Gymnocephalus baloni</i>) е включен в Приложение № 3 на ЗБР и е забранен за улов. По отношение на тези видове се прилагат и разпоредбите на ЗБР, в които са предвидени мерки за опазването им и регулираното им ползване.</p>	<p>Това предложение е взаимствано от научно становище, изпратено към първия ЗИД на ЗРА качен за обществени консултации на 25.08.2020г. на доц. д-р Тихомир Русinov Стефанов – икhtiолог към Национален природонаучен музей – БАН; Пенчо Георгиев Пандъков – докторант по икhtiология към Лесотехнически Университет-София и сътрудник към Национален природонаучен музей – БАН (видно от сайта за обществени консултации по ЗИД на ЗРА http://www.strategy.bg/PublicConsultations)</p> <p>Това е научно становище и то задава конкретно предложение за отделна норма, свързана с минималната дневна норма за улов – 1,5kg.</p> <p>От видовете включени в приложението на ЗБР не е добавен расперът, който е значим риболовен обект, но за който сме дали конкретно друго предложение по-долу.</p> <p>Що се отнася до видът високотел бибан (<i>Gymnocephalus baloni</i>), в предложението е допусната неточност, която много лесно може да се отстрани. Този вид обаче, не бива просто да бъде махнат от списъка, заради забрани за улов, записани в ЗБР, защото в крайна сметка, всички норми за риболов са записани в ЗРА. Както контролиращите органи, така и риболовците не са компетентни по ЗБР, а единствено и само по ЗРА. Независимо, че непознаването на законите не оправдава дадено действие. За всички останали обаче видове, които представляват дребни видове риба.</p>

			<p>дневната норма по чл. 24 за задържане на до 3кг е равносилно на „пълнене на кофи“ със защитени от ЗБР видове риби, които не са забранени за риболов и за които, по приложение №2 към чл. 38 са определени минимални линейни размери за задържане.Ето това е нещо много важно, на което предложена мярка цели да се сложи край.</p>
<p>2. Нов текст към чл. 24, ал. 3 т. 7 „При риболовен излет с продължителност повече от 1 ден могат да запазват за себе си до 4 кг пъстървови риби и до 6 кг за всички останали видове риби и други водни организми, с изключение на единичен екземпляр с по-голямо тегло.“ Становище: Възразяваме срещу зададените ограничения и настояваме да се въведе единна норма за излет!</p>	<p>Не се приема Мотиви: С цел предотвратяване задържането на по-големи количества риба при риболовен излет с продължителност повече от един ден се въвежда ограничение в разрешените количества - до 4 кг за пъстървови риби, до 6 кг за останалите сладководни видове и до 10 кг в Черно море. При определяне на размера на допустимите за задържане килограми при риболовен излет с продължителност повече от 1 ден е възприет механизъм за удвояване на количествата на еднодневния улов. С предложената промяна ще си избегне натрупването на улов от риба за всеки ден от продължителен риболовен излет, като същевременно се дава възможност за задържане на част от улова за лична консумация.</p>	<p>Всеки, който е участвал в проверки по водоемите, възприема новата норма като частично изпълнима и добра. Добре е, че вече няма да виждаме навързани по брега на водоемите на въжета големи риби, защото ще е допустима само една риба с по-голямо тегло, но ... Както сме изразили и в Мотивите, обвързването на нормата за улов с дните на престой е невъзможна за контролиране мярка, както и до сега! А това означава, че тази мярка ще си остане само на хартия.</p>	<p>Този вид не фигурира в действащия Закон за рибарство и аквакултури. Никос от</p>
<p>3. Предложение: В Приложение 1 към чл. 32, във връзка с настъпили изменения и актуализации в Приложение 2 към</p>	<p>Не се приема Мотиви:</p>		

<p>чл.38, към раздел А т.1 да се добави наред с другите пъстървови риби и черноморската пъстърва (<i>Salmo labrax</i>), така характерна за реките в Странджа.</p> <p>Мотиви: Правилно отразяване таксономията на видовете</p>	<p>В проекта на Приложения № 1 и № 2 са приети предложенията от постъпили, в рамките на обществените консултации на проекта на ЗИД на ЗРА, мотивирани становища от представители на научни организации, работещи в областта на ихтиологията по отношение на размера и видовете риби и други водни организми.</p>	<p>постъпните научни становища, отразени и на портала за обществени консултации не разглежда Приложение 1 към чл.32, ал.1. При актуализацията на ЗИД, качен на 27.10.2020г. на портала на обществените консултации, с научните становища, целящи правилното отразяване таксономията на видовете, за първи път в приложение 2 към чл. 38 е добавен видът черноморска пъстърва (<i>Salmo labrax</i>), който е местен вид за българската ихтиофауна, характерен за Черноморския водосборен басейн. Видът е еквивалент на другите видове от род <i>Salmo</i> и няма никаква логика, в Приложение 1 към чл. 32, ал.1, в т.А.1 да са изброени всички пъстървови видове, срещани се на територията на страната, включително и неместните такна, а един местен вид, да не бъде включен в актуализацията на Приложение 1. Счита се, че това е един значим пропуск на вносителите на законопроекта, който трябва да бъде отстранен ЗАДЪЛЖИТЕЛНО.</p>
<p>4. Предложение: В Приложение 2 към чл. 38, ал. 1 да се въведе допълнителна норма с максимален размер, позволен за задържане, за определените стопански ценни видове риба, включени в писмо на МОСВ с изх.№05-08-6421/11.10.2012, а именно: балканска пъстърва, щука, бяла риба, шаран, европейски сом, бял амур.</p> <p>Такава норма предлагаме да се въведе и за распера, който е включен в приложение 2 към чл.6, ал.1 на Закон за биологичното разнообразие, Приложение II и V от Директивата за хабитатите и в Приложение III на Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция за видове, изискващи приоритетно съхранение на тяхното местообитание.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Мотиви: Идеята за въвеждане на мерки за опазване на трофейни екземпляри риби се приема по-скоро положително, но е необходимо да се преценят възможностите за реализирането и да се възприеме най-добрият възможен подход. В чл. 38 и Приложение № 2 на ЗРА се определят минимално</p>	<p>Не разбираме защо не е направен опит за възприемане и развиване на предложението, след като на него се гледа ПОЛОЖИТЕЛНО. Счита се, че за разлика от минималните размери за задържане, където целта е достигане на полово съзряване, за това предложение не е нужно представянето на научни данни. То има изцяло социален и икономически елемент, както сме описали и в мотивите, който пък от своя страна ще доведе и до природозащитния ефект на предложението. Ако проблемът за приемането на подобна мярка е евентуалното засягане на стопанския риболов, то искам дебело да подчертая, че</p>

<p>Мотиви: Определят се максимални размери за задържане на единични екземпляри. Това ще даде възможност за по-надеждно опазване на трофейните екземпляри риба - нещо от една страна изключително ценено в съвременния любителски и спортен риболов, а от друга страна считаме, че е важно да се опазват едрите екземпляри, тъй като те са признак за здрава екосистема, която е слабоповлияна от антропогенно въздействие. Прекомерният улов, нарастващият постоянно риболовен натиск, браконьерството, наред с всички останали фактори като замърсяване, пресушаване, преграждане, разкопаване на реките и други оказват изключително негативно влияние, като по наблюдения, видовете не могат да разгърнат възрастовия си потенциал в родните водоеми. Това е в пряко противоречие със съвременните разбиращения за любителски и спортен риболов, за извършване и развитие на риболовен туризъм, тъй като именно големите риби, в съчетание със запазена природа биха довели хора и от най-отдалечените кътчета на света, което ще има добавена стойност за икономиката на страната. Предлагаме следните максимални размери, над които, при извършване на любителски риболов, да бъде забранено задържането на улов на определени стопански ценни и защитени видове риба:</p> <p>Шаран - 65см; Сом - 130см; Щука - 80см; Бяла риба - 75см; Балканска/македонска/черноморска пъстърва - 40см; Бял амур - 75см; Распер - 65см.</p>	<p>допустими размери за улов с цел опазване на видовете риби и други водни организми и осигуряване на възможност на младите екземпляри да достигнат полова зрялост и да се размножат поне един път. Утвърденият от министъра на околната среда и водите списък на стопански ценните видове риби и други водни организми е във връзка с прилагането на чл. 119а, ал. 1, т. 4 от Закона за водите и с конкретна цел определяне на зони за защита на водите.</p> <p>Мотивите към предложените максимални размери са недостатъчно добре обосновани и не са подкрепени с научни данни по отношение на избраните конкретни видове и определени размери.</p>	<p>съгласно ЗРА, стопанският риболов е допустим единствено в река Дунав и Черно море. Във всички останали вътрешни водоеми и реки, които не са определени специално за отглеждане на аквакултури, стопанският риболов е ЗАБРАНЕН.</p> <p>В допълнение ще отбележим, че във водоеми, които по сега действащия закон, са отдадени за стопанисване от сдружения, се налагат подобни правила за връщане на големите риби. Това обаче е в противоречие със заповедите за отдаване и стопанисващите сдруженията, водени принципно от добри намерения, са въвлечени в самоуправство, като налагат противозаконни мерки. Това е още един порок, на досега действащото законодателство, който се опитваме да избегнем с нашето предложение.</p> <p>Ето защо Сдружение Балканка стартира онлайн петиция (Приложение 1), популяризирана единствено във facebook, която има за цел да подкрепи изпратеното от нас предложение и мотиви. Подписката прилагаме към настоящето писмо, а същата ще бъде внесена и по надлежния ред. В нея, може да се видят и коментарите на подкрепилите подписката, която може да се открие и на следния линк: https://www.peticiq.com/maksimalni_razmeri</p>
---	---	--

Уважаема дами и господа,

Надявам се да разгледате внимателно отправените предложения. Всички наши предложения са базирани на реален опит по реките на България, реални битки за опазване на конкретни реки, както на терен, така и в съдебни процедури. Нашите предложения са изготвени съгласно с приетите научни принципи, както и приложимото природозащитно законодателство: ЗООС, ЗВ, ЗБР; утвърдените принципи в съвременния любителски риболов, развитие на риболовен туризъм и интересите на българските граждани, използващи водоемите за риболов и рекреация, срещу редовно заплатена такса за разрешително.

Нашата финална препоръка е, каквито и промени да се правят за напред да се дефинира основния проблем с опазването на рибата – това е лимитирания контрол и неприложими закони – второто се опитваме да коригираме с нашите предложения.

Предварително благодаря за разбирането и разглеждането на обосновано изложените предложения!

Дата 09.12.2020г.

Председател:

/ инж. Иван Пандъков /

